
Josip Mlakic: **Skica** u
ledu Roman
Zabreb: F'raktura 2018

JELENA-SALOMA

Zatim sam sreo Jelenu-Salomu, zapravo čuo njen glas, onu zlatnu nit polifonije koja je nekada boljela. Njen se glas promijenio, nije zvučao kao nekad: postao je umoran. Taj susret bio je otkrivenje i usud: bili smo brodolomci nasukani na obale Majne i osuđeni jedno na drugo.

Jednu večer besciljno sam šetao gradom. Prolazio sam pored katedrale, a iznutra se čulo pjevanje. Otišao sam do ulaznih vrata i osluškivao. Crkveni zbor pjevao je na hrvatskom. Prepoznao sam Jelenin glas. Pričekao sam svršetak mise. Izišla je među zadnjima. Stao sam pred nju.

"Hej!" rekao sam.

"Boris!" rekla je ona.

"Prepoznao sam ti glas", rekao sam. "Još dolje, dok si pjevala u horu s mojom starom, mogo sam pripoznat tvoj glas."

"Kako je ona?" upitala je.

"Poginula je. Od granate?"

"Žao mi je", rekla je.

"Imaš vremena?"

"Imam."

Šetali smo zatim zaleđenim gradom. Podsjećao je na pusti otok. Bila je zima. Jelena je oko vrata nosila svijetloplavi vuneni šal. Od njezina vlažnog daha po njemu se od hladnoće nakupljalo inje. Pričala mi je o sebi. Bila je liječnica. Završila je medicinu u Zagrebu. Radila je u ustanovi za njegu starijih osoba oboljelih od Alzheimerove bolesti. Deset sati dnevno bila je milosrdni samaritanac na čijem putu leže nasukani i bespomoćni ljudi. Voljela je taj posao. Zatim mi je pričala o jeziku rijeka. Hodali smo obalom Majne koja se dostojanstveno i ravnodušno vukla kraj nas. Uspoređivala ga je s atrofiranim jezikom ljudi oboljelih od Alzheimerera. Bio je jedinstven i nerazumljiv. U tome je bila najveća sličnost. Rijeke su bez prestanka pričale, šaputale, iako ih nitko

nije razumio, niti su one razumjele jedna drugu. Na ušćima dviju rijeka od ta dva nerazumljiva jezika nastajao je treći koji nije imao dodirnih točaka s prajezicima od kojih je nastao. Njeni bolesnici bili su poput vode, bez svijesti o vremenu. Pamtili su jedino oblike tijela u kojima su bili zarobljeni, osjećali njihov bol, umor i nemoć. Kretala se među tim ljudskim ljušturama i osluškivala njihov atrofirani jezik. Riječ jabuka na primjer mogla je značiti sve osim, najčešće, upravo jabuke. Ništa nije imalo veze sa svojim stvarnim značenjem. Ako netko od tih bolesnika zatraži jabuku, ili izgovori tu riječ, to je moglo značiti sve: komad kruha, bananu, zubobolju, opis nekog drugog bola... Bio je to slučajni jezik, slučajno izgovorena riječ sa stvarnim značenjem. Svaki njen bolesnik imao je svoj jezik, nerazumljiv bilo kome drugom, kao njene rijeke.

U jednom trenutku spomenuo sam joj Jelenu, iako sam se bojao da će se ona nakon toga sjetiti Darka. Iako ga nijednom nismo spomenuli, osjećao sam njegovu prisutnost. Kao da nas neprestano promatra sa strane. Jelena nije bila s nama. Bili smo tu samo nas troje: ja, Jelena-Saloma i Darko. Ispričao sam joj kako je poginula.